ОПШТА БОЛНИЦА
„СВЕТИ ЛУКА”
СМЕДЕРЕВО

Ненад Ђорђевић

150 година Болнице у Смедереву

1866–2016.

150 DE ANI A SPITALULUI DIN SMEDEREVO

Ciudată este istoria a orașului de pe Dunăre. Doar câteva orașe au luat naștere în așa fel ca Smederevo prin ordonanța Despotului Đurađ Branković . Spre deosebire de orașe, care sau format prin fuziunea satelor și a altor așezări, Despotul, orașul Smederevo la format cu intenția de a fi capitala Serbiei medievale.

Despre grandoarea Smederevoului medieval, datele scrise depun mărturie că la curtea despotului sau scris 24 de cărți, că însăși Đurađ, era unul dintre conducătorii europeni cei mai educați ai timpului, a avut o bibliotecă bogată, iar Kir Ștefan Sârbul a compus muzică spirituală, la fel se înregistrează că "... cum ar fi teatrul antic ... "au fost spectaculos așteptate moaștele Sfântului Luca, care sunt păstrate până la căderea Smederevoului. La curtea Despotului se aflau medici italieni care au tratat în Smederevo. Din păcate, după prăbușirea statului medieval sârb Smederevo a pierdut importanța pe care a avuto până atunci. Strălucirea de capitală va reveni atunci când pe timpul răscoalei lui Karađorđe Petrović, 1805-1807, Smederevo a devenit capitala și sediul Sovietelor din Serbia. A fost vizitat de Vuk Karadzic și Dositej Obradović. Mai târziu, în timpul secolului al XIX-lea, Smederevo se dezvoltă de-a lungul zidurilor cetății sub dominația turcă ca localitate comercială și domnească.

În anii treizeci ai secolului al XIX-lea mai mulți medici au trecut prin Smederevo, dar nici unul nu a rămas pe o perioadă lungă de timp.Cu primul Decret a fost numit medicului județean din Smederevo în anul 1839. Acesta a fost Dr. Konstantin Mihajlović. Doisprezece ani a tratat cu succes locuitorii din districtul Smederevo, iar apoi în 1852 sa mutat la Pozarevac ca medic județean. În Smederevo imediat după plecarea lui vine medicul de district Dr. Iovan Valenta, în timpul acesta câteva epidemii bântuiesc Smederevo. Și înca pe timpul când nu toți turcii au ieșit din orașul Smederevo în district au început să se pregătească pentru înființarea spitalului. Fondul spitalicesc districtual prevăzut pentru Smederevo este deja destul de crescut dar încă nu au fost atinse condițiile pentru a se stabili un spital. Însăși Prințul Miloș a insistat ca în Serbia să se înfințeze spitale.

Punctul de cotitură a avut loc în 1865, când, prințul Mihailo Obrenovici al III-lea, a promulgat legea de organizarea a spitalelor. În luna aprilie 1866, Ministerul Afacerilor Interne a emis un ordin în districtele care încep cu înființarea de spitale districtuale. Ministrul Afacerilor Interne a ordonat birourilor districtuale din districtele Krajinskog, Pozarevac, Smederevo și Krusevac "a se folosi clădirile municipale sau închirierea a unei case private pentru a se înființa un spital districtual", până când, în aceste districte nu se construiesc spitale. Prin decret s-a înființat Spitalului districtual din Smederevo, la 21 noiembrie. 1866. Oneroși au fost primii ani ai spitalului nostru. Acesta a fost situat într-o casă privată la marginea orașului, în casă care nu era construită în conformitate cu standardele pentru spitale. În primul raport privind starea de sănătate în Serbia, din 1879 medicul districtual și administrator de spital Dr. Vasa Bulić a scris pe larg despre

situația din spital: " Spitalul districtual nu se încadrează în reglementările generale de igienă, dar se depun eforturi de a se menține curățenia, pentru a nu se putea provoca orice interferențe dăunătoare, în plus față de multe defecte minore, principalele sunt, două:. lipsa de spațiu, și al doilea defect este canalul din curte, de la care se răspândește un miros greu, dacă nu se toarnă în fiecare zi vitriol. "

Moscoviți de rit vechi care primesc preoția au oferit 30.000 de ruble în argint pentru înființarea spitalului cu o sută de paturi poporului sârb frățeasc, înainte de începerea primului război sârbo-turc. Ei au format un "Lazaret a Moscoviților de rit vechi care primesc preoția " din Smederevo, care a început a funcționa la 6 august în anul 1876. În Lazaretul menționat se amintesc și primii chirurgi care a lucrat în Smederevo, Dr. Markonet și Dr. Bradelj. Prin Lazaret au trecut 1200 de răniți și 200 de pacienți, și s-au efectuat 136 de operații. Englezii pe docul din Smederevo au ridicat un cort medical și au creat centrul medical Smederevo pentru transportul răniților la Belgrad. Lazaretul a încetat să mai existe la 26 noiembrie 1876 prin încetarea activităților de război. În conformitate cu dorințele donatorului, un echipament de spital complet a fost predat guvernului sârb, cu condiția ca în Smederevo să se stabilească un spital municipal, sub numele de "Spitalul Moscoviților de rit vechi care primesc preoția". Din păcate, fondarea acestui spital nu a avut loc.

Lupta pentru construcția Spitalului Județean din Smederevo sa încheiat în septembrie 1882 când a fost publicată licitația de oferte pentru clădirea spitalelor din Smederevo, Pozarevac și Valjevo. Patru licitații au eșuat și în cele din urmă ministrul Afacerilor Interne, în cadrul negocierilor convenite cu firmele antreprenoriale Paminger și Bikofen din Viena hotărăște că aceste firme vor construi cele trei spitale. Paminger și Bikofen au avut recomandări a consorțiului pentru clădiri sanitare Felkner Groder din Viena. Toate cele trei spitale au fost construite în anul 1884. Smederevo a preluat Spitalul Judetean în anul 1885.

Spitalul județean din Smederevo a fost construit pe terenul spitalului de astăzi și a servit poporului din Smederevo până la începutul Primului război mondial. Spitalul a fost de tip pavilioane cu trei clădiri. Două clădiri au fost proiectate pentru a găzdui pacienți spitalului, iar a treia a fost clădirea administrativă. În această clădire erau camere pentru: administrator care a servit și ca cameră pentru consultul pacienților, apartament pentru trezorerier,bucătăria cu cameră pentru bucătăreasă și spălătoria. Rapoarte despre spitalele de la sfarșitul secolului al XIX menționează acest spital ca unicul spital care îndeplinește standardele Spitalului de Stat. La sfarsitul secolului al XIX-lea administratorul spitalului și medic districtual a fost Dr. Laza Dimitrijevic. El a participat ca paramedic voluntar în războiul sârbo-turc din 1876. După război, sa înscris la Facultatea de Istorie Naturală din Jena. În curând sa mutat la Facultatea de Medicină din Graz și apoi la Viena. El s-a întors în patria sa, în calitate de medic districtual și șef al spitalului a tratat poporul sârb.În timpul liber după o muncă grea de medic a scris cartea "Cum trăiește poporul noastru." Criticii muncii sale l-au criticat fără milă,din cauză că a criticat aspru năravurile sârbe dar a iubit sufletul sârb. Cartea ne dă mărturie despre oportunitățile ratate din Serbia pentru a îmbunătăți viața oamenilor. A criticat tendința sârbilor de a exagera și a elogia, găsind o justificare în ignoranță și superstiție. Nu a scris despre lingurile de aur de la palatul medieval din Smederevo , el în carte a scris despre țăranul sârb, sărac, care avea nevoie de pătură pentru a se încălzi în nopțile lungi de iarnă. Mărturia lui despre condițiile de igienă în care trăia poporul sârb sunt terifiante și fără compromisuri. El a ignorat faptul că cartea sa ar putea ofensa vanitatea sârbă. Îndrăzneala lui nu era mică așa că în cartea sa a descrisc vizitele făcute

la poporul sârb de la cea mai săracă colibă până la ce mai bogată casă și a văzut că cei săraci suferă de lipsuri, oboseală și multă muncă iar cei bogaţi de plictiseală şi diferite boli datorate vieții flamboaiante.Pe drept se poate spune că Dr. Laza Dimitrijevic este cel mai bine vândut autor al primului bestseler sârbesc care a avut la acel moment trei ediții și a fost vândut în peste 1600 de exemplare. Sub influența lui în 1902, s-a fondat Societatea pentru păstrarea sănătății publice al cărei președinte a fost Milan Jovanović BATUT. Din păcate, el nu a prins fondarea societăţi, deoarece, de îndată ce a împlinit 40 de ani, în august 1899 s-a înecat în Dunăre lângă Smederevo. In timpul Primului război mondial Spitalul din Smederevo a fost grav avariat, iar pacienții au fost tratați într-un spațiu improvizat a liceului din Smederevo , imediat după război, spitalul a fost plasat temporar într-o instanță municipală veche de 100 de ani, în nord-estul orașului, lângă fabrica de cărămidă, aproape în centrul orașului. Din nou Smederevo rămâne fără un spital adevărat. Oamenii sunt tratați într-un spital temporar aproape de 20 de ani. Spitalul a constat din două clădiri cu două etaje, în care au existat camerele de spital, camerele adiacente și bucătăria iar în cealălaltă clădire gestionarea economică a spitalului. În spital existau sapte camere pentru pacienţi, patru camere au fost proiectate pentru bărbați și trei pentru femei. A existat doar un singur departament general care se numește departamentul intern cu trei camere pentru pacienţii medicină internă, doua pentru pacienţii cu boli de piele și venerice si doua pentru pacienţii cu boli infecţioase. Spitalul a avut 81 paturi: 53 pentru Medicina Internă, pentru venerice 24, şi patru paturi pentru bolnavi infecţioase.Poporul rareori s-a tratat în acest spital, astfel încât gradul de ocupare a spitalului a fost de doar 50%.Smederevo a fost cea mai populată regiune din Serbia, cu o mulțime de oameni săraci, cu toate acestea, se aștepta o ocupare a paturilor mai mare. Însă, spitalul fiind nepregătit din punct de vedere tehnic, cu condiții foarte proaste pentru cazare a pacienților,și în absența unor departamente de spital, chirurgicale și altele, s-a produs aversiunea poporului pentru tratarea în acest spital.

Apoi,urmează ani când Smederevo primește mai multe facilități importante de sănătate. În primul rând, în cadrul spitalului vechi, în 1928, se deschide Căminul de sănătate publică. Căminul de sănătate publică a fost plasat într-o baracă cu două etaje, baraca primită pe fondul de reparații germane drept despăgubiri de după primul război mondial. În anul următor, a fost construită și secția de boli infecţioase.Clădirea este proiectată în spiritul reînnoirii școlii naționale de arhitectură (cu adaosuri de clasicism și neo-baroc). Prin valorile sale de stil estetic iese în evidenţă faţada de la stradă cu intrarea principală pronunțată , care este un fronton de baroc stilizat.

Pe parcursul anilor de după război, administratorul spitalului a fost Dr. Ilija Mircic. El a fost un medic bun și capabil, iar în 1932 a fost numit administrator al Spitalului General de Stat din Belgrad. Alături de el în spital au lucrat și dr. Živadin Stefanović Somborac şi dr. Ljubica Milic, al cărei soţ, dr Miladin Milic, a fost doctorul districtului. În spital, în 1932 a venit Dr. Dragos Popović, care a fost numit administrator și șef a departamentului interne.În 1934, când a venit doctorul Milivoje Dimitrijevic, chirurg, a fost format departamentul de chirurgie în cadrul departamentului intern. Pentru necesitățile departamentului de chirurgie este luată în chirie o parte din moșia brutarului Mijalkovici, departamentul din curte având 15 paturi și un spaţiu special pentru camera de intervenţii chirugicale.

În acei ani, începe o muncă intensă privind construcția clădiri noi a Spitalului Banovinska în curtea spitalului vechi, pe ruinele vechiului spital din 1880. După lungă aşteptare, Smederevo în 1938 a primit un spital modern, care a putut satisface pe deplin

nevoile oraşului Smederevo şi a împrejurimi, care a contribuit la creşte sănătatăţii publice în zona Dunării. Nu există nici o îndoială că cea mai mare contribuţie la clădirea spitalului nou a avuto dr. Dragos Popovici. Noua clădire a spitalului a avut un parter şi un etaj, si subsol, foarte frumos decorate. La parter, lângă administrarea spitalului, a fost situat departamentul de interne, al cărei şef a fost administratorul Dr. Dragos Popović. Aici au mai fost situate laboratorul, farmacia şi o sală de radiologie, unde a fost instalat aparatul cu raze X.

La primul etaj era situat un salon chirurgical cu o sală de operaţie mare, cu un acoperiş de sticlă. Sala a fost împărţită în trei părţi: salonul principal de intervenţii chirurgicale, salonul de intervenţii chirurgicale ginecologice şi salonul pentru interventii aseptice. Șeful departamentului nou format a fost Dr. Milivoje Dimitrijevic. În spital a fost introdusă încălzirea centrală în toate departamentele. În subsol au fost desemnate două camere pentru cazarea temporară a pacienților bolnavi mintal.

Se mândreau locuitori oraşului Smederevo cu noul spital Banovinska, dar începutul celui de al doilea război mondial aduce noi probleme spitalului din Smederevo. Războiul nici măcar nu a început când la Smederevo s-a întâmplat o explozie de muniție în Cetate pe 05 iunie 1941. Explozia a fost atât de puternică încât a făcut un crater de 50 de metri lungime și 9 adâncime și, prin urmare, a distrus aproape întregul oraș. Nici spitalul Banovinska nu a fost cruțat de distrugere. Geamurile erau sparte, acoperișul de sticlă peste sala de operație a fost distrus, iar multe camere din spital sunt demolate complet. Datele cu privire la morţi sunt diferite și variază de la câteva sute până la 2.500 de morți. Numărul răniţilor era mult mai mare. Cu toate că spitalul a fost grav avariat, personalul spitalului s-a implicat imediat în îngrijirea răniților.

Toți medici de atunci dr Milivoje Dimitrijevic, chirurg, dr Dragos Popovic, internist, Dr. Miladin Milic, Dr. Milutin Vlajković, Dr. Ljubica Milic si Dr. Jelena Stanic Kulbahin s-au prezentat imediat după explozie la spital și au oferit ajutor locuitorilor răniți și speriaţi din Smederevo. În îngrijirea răniților a fost inclus, de asemenea și Dr. Živadin Stefanović Somborac care şi-a pierdut fratele în explozie, Dr. Bozidar Stefanovic Somborac, medic municipal. In dupa-amiază, au sosit la Smederevo, medicii de la Pozarevac și Belgrad. Avioanele germane au paraşutat materiale medicale.În oraş s-a introdus starea de asediu la 18 pm. La Smederevo a sosit nava spital de la Belgrad la fel și trenul spital de la Pozarevac, iar cei răniți au fost evacuați cu o barcă mică și la spitalul din Kovin. La Belgrad s-au transportat 500 de răniți, 300 la Pozarevac iar în spitalul din Smederevo aproximativ 3.000 de răniți. Spitalul a fost în decembrie 1941 reînnoit și în anii războiului a reușit să aibă grijă de cei bolnavi.

La sfârșitul războiului, Comandamentul Suprem a luat decizia de a fi format în Smederevo centrul spitalicesc, care s-ar fi folosit pentru evacuarea răniților din Belgrad. Crearea unor noi capacități spitaliceşti a fost foarte dificilă.Ca urmare a daunelor majore în urma exploziei din 1941 și a trei bombardări din aer în timpul războiului. În termen scurt, este echipat cu patru unități, care sunt apoi desemnate ca număr de spital 1, numărul 2, numărul 3 și numărul 4. Spitalul existent avea 100 de paturi și a fost puternic deteriorat.A fost reabilitat foarte repede, s-a construit camera de uscat și baia iar numarul de paturi sa majorat la 200. A doua parte a spitalului a fost în școală la Maidan, al treilea în școală la "scara superioară", iar al patrulea prima dată în clădirea Biroului Vamal, și apoi în depozitele de la Monopol. Toate echipamente - lenjerie de pat, lenjerie, pături, perne și ustensile de bucătărie sunt donate de cetățenii din Smederevo și județele din împrejur. Prin intermediul acestui acestui centru spitalicesc au trecut a aproape 10.000 de răniți și bolnavi.

După închiderea Centrului spitalicesc la sfârşitul anului 1945, Spitalul districtual continuă să lucreze în spațiul original. Pe parcursul anilor cincizeci și șaizeci se construiesc obiecte noi în zona spitalului. Prima clădire construită a fost Centrul de reabilitare în 1959, apoi s-a construit DAT (1962), clădirea Policlinică (1963) și Dispensarul (1968). Vechiul Spital Banovinska, Policinica și dispensarul mai târziu prin reconstruiri au fuzionat într-o singură entitate.

Spitalul a trecut prin diferite forme de funcționare: a fost independent, după aceea o parte a centrului medical "Milivoje Stojković Mica", la fel și ca unitatea organizatorică a Centrului de Sănătate "Sveti Luka" Smederevo.Din martie 2011, prin decizia Guvernului Republicii Serbia, Spitalul General "Sveti Luka" din Smederevo este exclusă din componența Centrului de sănătate ca instituție independentă.

Astăzi, Spitalul General "Sveti Luka" ofera locuitorilor orașului Smederevo, județului Dunărean și în parte locuitorilo comunei Kovin îngrijiri medicale secundare. Conform ultimului recensământ,orașul Smederevo are 114.436 de locuitori.

Spitalul este situat în centrul orașului Smederevo pe o suprafață de 2 hectare, iar în clădiri construite are o suprafață de 17.651 m2. Clădirea centrală a spitalului este o clădire cu trei etaje în care sunt adăpostite serviciile chirurgicale, medicină internă, ginecologie și maternitate.La parterul acestei clădiri există blocul de sterilizare, laboratorul de biochimie,morfopatologie si microbiologie. La etajul al doilea există un bloc central chirurgical cu 3 saloane de intervenți chirurgicale, o cameră pentru premedicație și trezire și o unitate de terapie intensivă, cu 8 locuri de cazare. În plus față de blocul central chirurgical exista și blocul de intervenții chirurgicale ortopedice, cu două saloane, o sala de operație comună a departamentului ORL și oftalmologie, chirurgia plastică o sală de operație și sala de operație, în secția de maternitate. În curtea spitalului există departamentele bolilor infecțioase, psihiatrie, reabilitare și pediatrie, diagnosticul radiologic și morfopatologie.

În conformitate cu planul rețealei de spitale și a instituțiilor de îngrijire a sănătății din Serbia, Spitalul din Smederevo dispune de 399 paturi. Departamentul pentru boli interne dispune de 139 de paturi (interne generale - 69, Unitatea coronariană - 8, Departamentul de pneumoftiziologie - 30, neurologie - 22 Departamentul de infecțioase - 10), Departamentul pentru ramura chirurgicală dispune de 130 de paturi (Chirurgie generala - 60, Ortopedie si traumatologie - 26 urologie - 20, oftalmologie - 12, ORL - 12), Departamentul de Obstetrica si Ginecologie dispune de 50 de paturi, 25 Departamentul de Pediatrie, Departamentul de Psihiatrie -25 și Departamentul de tratament spitalicesc prelungit cu 30 de locuri de cazare. Spitalul de zi are un total de 22 de paturi (patru pe oncologie, trei pe pediatrie și departamentul de infecțioase și 12 în blocul de urgență).

Spitalul are 753 de angajați, 124 medici specialiști , 19 medici clinici si medici rezidenți, 3 farmaciști și 436 de asistente medicale-tehnicieni, dintre care 51 au studii superioare. Sectorul serviciilor administrație are 171 angajați.

Spitalul General "Sveti Luka" din Smederevo a obținut în anul 2015 o acreditare de trei ani de la Agenția de acreditare a instituțiilor medicale din Serbia.

Traducere

Dr. Jon Sfera

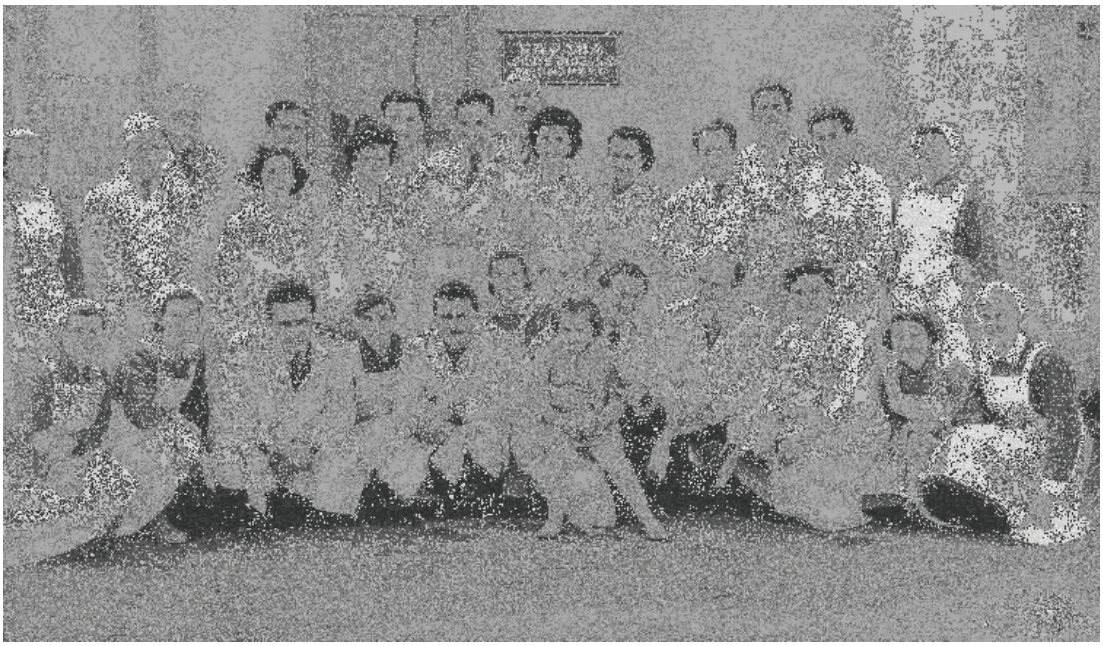

Особље Опште болнице 1959. године

Особље Одељења за гинекологију и акушерство почетком седамдесетих година

Главне сестре Медицинског центра седамдесетих година

Колегијум главних сестара Здравственог центра

Зграда Дома здравља 1998. године

Главни улаз Опште болнице

Хируршка операциона сала крајем деведесетих година

Отварање реновираних операционих сала крајем 2008. године

Запослени на Интерном одељењу данас

Запослени у Биохемијској лабораторији данас

Запослени у Организационој јединици анестезија са реаниматологијом данас

Особље Дечијег одељења данас

Отварање Дневне болнице онкологије

Уручење сертификата о акредитацији

Нова Коронарна јединица

Панорама Смедерева (болнички комплекс је означен елипсом)

Издавач:
Општа болница „Свети Лука” Смедерево

За издавача:
Prim. mr sc. med. dr Ненад Ђорђевић

Штампа:
SD Press d.o.o. Смедерево

Тираж:
500

ISBN 978-86-920551-0-2

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Смедерево